

Antropologija SZ i NZ

Iz3101 (ISVU: 95662), ECTS 3

amdg.ffrz.hr → nastava

Kriza u

Svetom pismu

Ljudski krik u biblijskoj povijesti

Abelova krv (Post 4)

Prevareni brat Ezav (Post 27)

Spasenje na Crvenom moru (Izl 14)

Socijalni reformator Nehemija (Neh 5)

Krist hrani gladne

Antropologija SZ i NZ

IZ3101, ISVU: 95662,

ECTS 3

Antropologija Staroga i Novoga zavjeta

Izborni predmet iz Kršćanske antropologije

amdg.ffrz.hr → nastava → FFRZ

Video-udžbenik

Biblijska antropologija (EPUB)

Mučenički vapaj u Ps 22

- Opkoljen: 22,17
- **Rulje me zločinačke okružile (KS)**
okružuje me rulja zlikovaca (Š.)
- ***Crv* (v7) nasuprot v13.17.14**
- **Bikovima, psima, lavovima**
 - psihofizičke muke v15.16.18
- **Srce se topi (v15)**
- **Sasušena snaga (KS: “grlo” v16)**
- **Kosti se mogu prebrojati (v18)**
 - Bližnji (v19)
- **Kockari krađu odjeću**

Daleki Bog

- Teološka ostavljenost u v2:
- **Bože moj, zašto si me ostavio**
 - Izriče muku pred Bogom
 - Čiji Bog?
- **“moj Bog” – Savez**
 - Uzrok blizine smrti u v16:
- **“Ti” = Bog**
 - Hrabra, bitna molitva u v12.20:
- **Ne budi daleko (⇔ daleko si! v2)**
 - Preokret u v22 (v. Šarić):
- **“uslišio si me” (KS: LXX, Vg – “moja jadna duša”)**

Krik boli

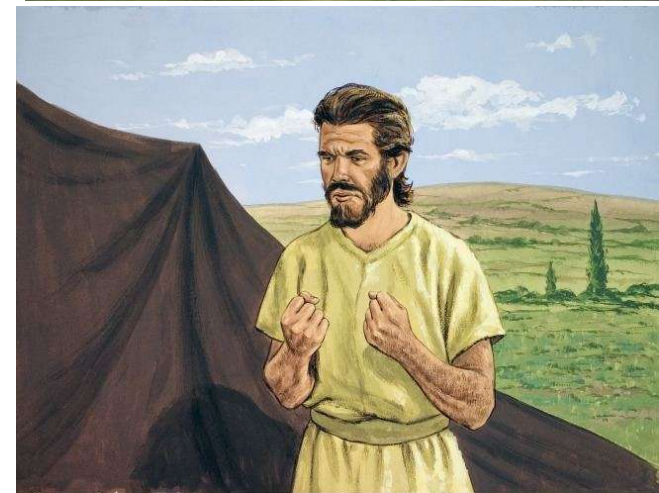
- Prolivena Abelova krv u Post 4,10:
- **Viče k Bogu קצַעַף *ṣā‘aq* – zdvojan vapaj, vrištanje, tjeskoban krik**
- Upozorenje unaprijed u Post 2,17:
- **“Sigurno ćeš umrijeti!”**
- Kajin prema Bogu u 4,3:
- **Prvi prinos Bogu u Bibliji**
- Upit i pouka u 4,6s:
- **“Čemu si uskipio?”(4,6);**
- **“Možeš se oprijeti” (v7)**
- Tko kome govori?
- **Bog Kajinu**

- Uvod u v7: “Zar ne?”
Šarić: “Nije li (ovako)”?
- κρίσις – *krisis*
- Što s ljutnjom u v8?
- **Ljutnju na Boga svaljuje na brata**

Prevareni brat Ezav

- **Snažno je kriknuo krikom velikim i gorkim (צַעֲקָה *šā‘aq* Post 27,34)**
 - Što je prije poduzeo? (Post 27,31)
- **Donio obrok ocu i zatražio blagoslov**
 - Rezultat prijevare u 27,41, javljen u v43
- **“Ubit ću Jakova, brata svoga” (v41)**
- **Rebeka potvrđuje (v43)**
 - “Ubiti” הָרַג (*hārag* 4,8.14; 27,41.43)
- **Jakov susreće Boga nakon krize u obitelji → 28,13**
- **“Ja sam יהוה” – u snu (28,13)**

Krik naroda

- *Kriza u Izl 3,7.9:*
- **Božji govor Mojsiju**
- **Krik zbog tlačitelja (קצ 3,7)**
 - **Bog čuje, vidi jad, poznaje boli**
- **Krik sinova Izraelovih došao preda me (קצ 3,9)**
 - **Krik jakim glasom (βοάω, φωνή μεγάλη) u Mt 27,46; Mk 15,34**
- **Isus: Zašto si me ostavio? (Ps 22)**

Spas na Crvenom moru

- Kriza u Izl 14,10:
- More i progonitelji
 - Reakcija zajednice u 14,10.11s:
- Velik strah (יָרָא), krik (צִעַק 10)
 - Izopačenje u 11s:
- Napad na Mojsija (11s)
 - Oslobođenje iz Egipta:
 - Egipat nema grobnih mjesta?
Uzeo si nas da umremo u pustinji (11)
 - Bolje robovanje u Egiptu (12)
 - ← Kajinovsko *lutanje*

Precizna pedagogija

- Voditelj Mojsije u Izl 14,13:
- “Ne bojte se!” (ירא) 14,13
- korijen problema iz v10 (ירא)
 - ⇔ protunapad, povlačenje, obrana...
 - → “pobojali se (ירא) יהוה” (31)
 - Strah Božji, vrhovni autoritet
- יָשַׁע *jāša* ‘spasiti’ – usred voda u 14,13.30; 15,2:
 - Mojsijevo iskustvo u Izl 2
- “Gledajte *spasenje!*” (HB יָשַׁע 14,13)
 - יהוה je *spasio* Izraela (v30 יָשַׁע)
 - KS i Š.: “izbavi”
 - “Postao mi je *spasenje*” (יָשַׁע 15,2) – KS: “izbavitelj”, Š. “spasitelj”

Otkriti uzroke

- Čiji krik צעק u Izl 14,15?
- “Što *višeš* k meni!”
 - Mojsije Bogu (HB, LXX, Vg i Šarić, usp. narod צעק v10)
- Uzrok nevolje:
 - Zašto su uz more (usp. v2.9)?
 - Zašto progonjeni (usp. 4.8.17)?
- Božja zapovijed iz 14,2 točno izvršena u v9
- Bog najavljuje (4.17) i izvršava “otvrdnuće” srca (8) – faraonu (4); Egiptu (17)

Svrha krize

- Božja nakana u 14,4.18:
- “Egipat će *spoznati*: ja sam יהוה”
(Izl 14,4.18 → 25)
- Mojsije: “יהוה će se boriti za vas” (14)
 - Ime “Izrael”
- Egipat: “יהוה se bori za njih” (25)
 - → Božja najava i ostvarenje
 - Cilj u 14,31?
- Vjera, stjecanje pouzdanja – u koga, tko? (v31)
- U Boga i u Mojsija – cijeli narod
 - “Ja ću biti s tobom” (3,12) – Mojsijev autoritet
 - “Ako mi ne povjeruju...” (4,1)

Nehemija

**Nadvladava krizu u zajednici
(Neh 5)**

Nehemijina duhovna obnova

- **Krik (קָצַעַ *šā‘aq*) naroda u Neh 5,1: “velika vika” (KS), “teške optužbe” (Š.)**
 - Ne zbog izgradnje i obrane (do Neh 4)
- **Postupak voditelja:**
- **Informiranje (2-5)**
 - Hrana za brojnu djecu (2; LXX: zalažemo djecu)
 - Polja i vinogradi u zalog za hranu (3)
 - I za porez (4)
 - djeca – robovi “našoj braći” (5)
- **Emocija u 5,6?**
- **Ljutnja – “uskipio, uzavreo”**
 - obično problem, kao kod Kajina

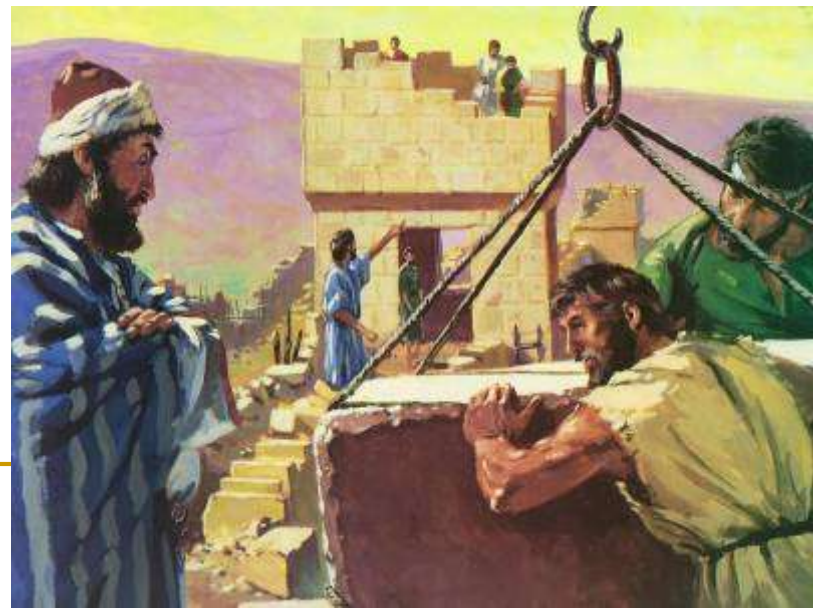
Odlučan vođa

- ❑ *Krisis* (Neh 5,7):
- “u sebi promislio” (KS),
“odlučih” (Š.)
- = *moje se srce zakraljilo*
nada mnom (מַלַּךְ *mālak*, ni.)
 - ❑ Postupak voditelja (7s):
 - ❑ A) prosudba i prijekor vlastele u v7:
- “Lihvarite”
- B) Velik zbor, narodna skupština – “demokracija”,
Crkva (קהלה *q^ehillâ*) v7
 - ❑ C) Izravna optužba, sučeljenje s činjenicama u v8:
- “prodajete svoju braću”

Nehemijina uspješna metoda

- Temelj (Neh 5,9):
 - Strah Božji
 - Nehemija primjer (15):
- Ja drukčije – zbog straha Božjega
 - Nehemijin postupak u 5,10.14.16s:
- Otpustio dugove (10)
- Odriče se namjesničke plaće (14)
- Sam radi (16)
- Hrani radnike (17)
- Zahtjev u (11):
 - “Vratite!”
 - Rezultat u 12s:
- Spremnost: “Vratit ćemo”
- Prisega pred svećenicima
- Djelo: izvršenje (13)

Isus hrani mnoštvo

**Kristov milosrdni odgovor
na ljudsku krizu**

Mt 14,15-21

Velika ljudska glad

- **Koliko hrane, koliko ljudi u Mt 14,17.19.21?**
- **5 kruhova, 2 ribe – 5000 muškaraca**
 - **Koliko hrane, koliko ljudi u Mt 15,34.36.38?**
- **7 kruhova, ribe – 4000 muškaraca**
 - **Rezultati u Mt 14,20; 15,37:**
- **a) Sitost + b) 12 košara, 7 košara ulomaka**
→ **novo obilje**
- **12 plemena,**
7 dana stvaranja
- **Za cijeli Božji narod**

Kristova metoda

- **Isus prihvaća oskudan dar**
(Mt 14,18; Mk 6,38; Lk 9,13)
 - **Dječak, “mali”** (Iv 6,9)
- **gleda u nebo**
(Mt 14,19; Mk 6,41; Lk 9,16)
- **Uzima, ZAHVALIVŠI, lomi**
 - = na Posljednjoj večeri (1 Kor 11,23s)
- **εὐχαριστήσας [eucharistesas] → Euharistija**
 - (Mt 15,36; 26,27; Mk 8,6; 14,23; Lk 22,17.19; Iv 6,11)
- **Znak u Emausu (Lk 24,30)**

Povjerenje učenika

- Uočavaju glad, nude rješenje:
- “Otpusti ih” (Mt 14,15; Mk 6,36...)
- Isus nalaže (Mt 14,16; Mk 6,37...):
- “Dajte im vi!”
- Tko daje hranu mnoštvu (Mt 14,19)?
- Učenici
- Učenici gladni, Učitelj podsjeća:
- “Koliko je preostalo?” (Mk 8,19.20)
- Sami odgovaraju:
- 12; 7 košara ulomaka
- Sada 1 kruh za 12 apostola (Mk 8,14)

Povjerenje učenika

- Uočavaju glad, nude rješenje:
- “Otpusti ih” (Mt 14,15; Mk 6,36.)
- Isus nalaže (Mt 14,16; Mk 6,37...):
- “Dajte im vi!”
- Tko daje hranu mnoštvu (Mt 14,19)
- Učenici
- Učenici gladni, Učitelj podsjeća:
- “Koliko je preostalo?” (Mk 8,19.)
- Sami odgovaraju:
- 12; 7 košara ulomaka
- Sada 1 kruh za 12 apostola (Mk 8,14)

